

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122011228
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122011228.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Jozefa Janíka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 14. februára 2023 prejednal sťažnosť odsúdeného U. S., nar. XX.XX.XXXX v A., trvale bytom M., M. R. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37PP/357/2022 zo dňa 14.11.2022 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného U. S. zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/122/2021 zo dňa 28.11.2014 bol U. S. odsúdený pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. a iné na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov za súčasného ustanovenia probačného dohľadu a uloženia primeranej povinnosti. Následne bolo uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/122/2021 zo dňa 05.05.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3Tos/80/2020 zo dňa 01.10.2020 rozhodnuté tak, že odsúdený sa neosvedčil v skúšobnej dobe tohto podmiennečného odsúdenia a trest odňatia slobody vo výmere 3 roky vykoná v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr. por. zamietnutý návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení. Do rozhodnutia krajského súd však svoju sťažnosť už bližšie písomne neodôvodnil.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, na vykonanie ktoré mal splnené všetky zákonné podmienky. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienené prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. Možno prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa v tom, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody (vykonal už viac ako dve tretiny z výmery uloženého trestu odňatia slobody).

Krajský súd ďalej uvádza, že pokiaľ ide o splnenie prvej materiálnej podmienky pre podmienené prepustenie spočívajúcej v polepšení sa, tak sa nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že táto sa u odsúdeného javila ako splnená. Práve naopak krajský súd dospel podrobným preskúmaním veci k záveru, že u odsúdeného neboli splnené obidve materiálne podmienky spočívajúce v polepšení sa a očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť podmienne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje tiež za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa konštatuje, že postoj odsúdeného k trestnej činnosti je čiastočne kritický, keď síce svoju trestnú činnosť priznáva, avšak externalizuje dôvody jej páchania, čo je zrejmé z pedagogickej a psychologickkej dokumentácie. Krajský súd k tomu uvádza, že takýto postoj odsúdeného nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky po vykonaní prevažnej časti trestu odňatia slobody naďalej dostatočne neuvedomuje (nepripúšťa). Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy, pričom krajský súd nezistil také skutočnosti, ktoré by takéto konštatovanie uvedené v hodnotení ústavu na výkon trestu akýmkoľvek spôsobom spochybňovali.

Taktiež doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného možno hodnotiť len ako „priemerný“, nesvedčiaci o jeho polepšení. Aby mohol byť takýto záver opačný, musel by „pred súdom stáť iný človek, s iným hodnotením“. Odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nebol ani jedenkrát disciplinárne odmenený, jeho ochota spolupracovať s personálom bola spočiatku nízka a aktuálne len čiastočne plní program zaobchádzania.

Krajský súd uvádza, že v rámci výkonu trestu odňatia slobody sa zaobchádzaním rozumie súhrn takých aktivít, ktorých účelom je diferencovaným spôsobom zabezpečiť výkon práv a povinností podľa Zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, podporovať a rozvíjať zmysel pre zodpovednosť, dodržiavanie zákonov a spoločenských noriem, pozitívne osobnostné vlastnosti, úctu k iným, sebaúctu a pozitívny vzťah k rodine. Na splnenie takéhoto účelu sa na odsúdeného vypracúva program zaobchádzania, ktorý ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu

trestu. Prijatie a pozitívny vzťah odsúdeného k programu zaobchádzania je základným predpokladom účinnosti trestu.

Možno uzavrieť, že doterajší výkon trestu odňatia slobody nemal na odsúdeného dostatočné výchovné pôsobenie a odsúdený v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody dostatočne nepreukázal schopnosť viesť riadny život.

Na úplný záver k nespĺneniu prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťažnenú, a to z dôvodov, ktoré podrobne rozviedol súd prvého stupňa. Krajský súd na tomto mieste len v celom rozsahu poukazuje na jeho správne úvahy a závery, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania a s ktorými sa stotožňuje.

Krajský súd len na zvýraznenie uvádza, že vedenie riadneho života nie je možné u odsúdeného predpokladať aj preto, že trestnej činnosti, pre ktorú aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, sa dopúšťal len krátko po začatí plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom uloženého mu v trestnej veci Okresného súdu Dolný Kubín pod sp. zn. 9T/63/2008 (bez ohľadu na skutočnosť, že sa v skúšobnej dobe následne osvedčil) a k splneniu účelu obdobného trestu nedošlo ani následne, keďže nebol schopný na slobode viesť riadny život ani v skúšobnej dobe ďalšieho podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom v trestnej veci Okresného súdu Námestovo pod sp. zn. 4T/122/2011, v ktorej veci aktuálne vykonáva trest odňatia slobody. Odsúdený teda spôsobom svojho predchádzajúceho života preukázal, že „len hrozba“ výkonu trestu odňatia slobody skutočne nepostačuje na splnenie účelu trestu a je potrebné na neho v tomto smere pôsobiť práve výkonom trestu odňatia slobody.

Naviac ani ústav na výkon trestu neodporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, a to pri konštatovaní jeho menej priaznivej resocializačnej prognózy a stredného rizika recidívy trestnej činnosti.

Na vyššie uvedených záveroch nemohlo zmeniť nič ani vyjadrenie odsúdeného na verejnom zasadnutí, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody sa dostatočne poučil, vrátane písomného „prihovorenia“ sa jeho otca, aby bolo vyhovené návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie.

Účelom trestu je totiž aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadeného trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený vykonal v celosti (so zohľadnením tej skutočnosti, že odsúdený už nebude môcť do skončenia výkonu trestu odňatia slobody účinne navrhnuť svoje podmiennečné prepustenie - § 415 ods. 1 Tr. por.).

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.